

Tak podľa od úvodu ďalej, venujme sa hlbšie problematike, a tak zároveň si sami ľahko doplníte tajničku (chýbajúce slovo) z titulku článku.

K zodpovednej a skvelej práci lektora BOZP v dnešnom dynamickom prostredí pri výchovno-vzdelávacom procese je potrebné priradiť najmä tieto základné okruhy (atribúty) problematiky.

Sú to najmä tieto okruhy:

1. základné priestorovo-ergonomické požiadavky na pracovné prostredie lektora,
2. technické prostriedky a pomôcky v oblasti výchovy a vzdelávania,
3. vzdelávacie programy, učebné pomôcky v oblasti dopravnej výchovy,
4. osobnosť lektora (inštruktora), jeho odborné znalosti a pedagogické majstrovstvo,
5. využívanie poznatkov z oblasti pedagogiky, didaktiky, efektívne využívanie medzipredmetových vzťahov,
6. oblasť širšej technickej základne vzdelávacieho strediska, vzdelávacia, riadiaca a kontrolná činnosť procesu výchovy a vzdelávania s využívaním spätno-vzobných činiteľov,
7. profesionalita pôsobenia orgánov štátu, kontrolných orgánov, legislatívna činnosť, činnosť odborných, záujmových združení (Národná rada SR, Ministerstvo práce a sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo dopravy SR, Národný inšpektorát práce, jednotlivé inšpektoráty práce, odborové záujmové združenia,...)

Široký okruh danej problematiky nedovoľuje autorovi sa naplno venovať všetkým siedmym okruhom, no dotkneme sa na začiatok bližšie z časti aspoň prvého bodu, ... v pokračovaní aj ďalších bodov, v nasledujúcich článkoch najbližších čísiel časopisu, po letnej sezóne.

Základné priestorovo-ergonomické požiadavky na pracovné prostredie lektora

Ergonómia a bezpečnosť práce

Ergonómia je vedná disciplína založená na porozumení interakcií človeka, technických systémov, pracovných činností a pracovných podmienok, teda interakcií štyroch oblastí. Pojem ergonómia sa používa jednak ako označenie oblastí vedeckých a technických vedomostí vo vzťahu k človeku a jeho práci, jednak ako ukazovateľ využívania a uplatňovania uvedených vedomostí v praxi na dosiahnutie vyššej úrovne vzájomnej adaptácie medzi človekom a jeho prácou z humanitného (zdravotného) a ekonomického hľadiska (produktivita práce).

Podľa ergonomického hodnotenia pracovných systémov sa k ergonomickým kritériám zaraďujú najmä:

Podlahová plocha pripadajúca na jedného pracovníka, svetlá výška pracoviska, vzdušný priestor, pracovná – manipulačná rovina na stole, priestor pre dolné končatiny, pracovná poloha, pracovné pohyby. Pomer statickej a dynamickej práce, fyzická namáhavosť práce, požadovaná sila svalov. Manipulácia s bremenami, farebné riešenie pracoviska, zrkové, mikroklimatické podmienky pre pracovníkov sú alfou a omegou kvalitatívnej a bezpečnej pracovnej činnosti, pri požadovanom výkone práce.

Z uvedeného vyplýva aj potreba realizácie prevedenia učební tak, aby sme sa vyhli najmä nedostatkom, ktoré sa často vyskytujú aj v učebniach vzdelávacích stredísk (ďalej len „UVS“). Vybaviť učebňu tak, aby sa svojím charakterom, realizačným prevedením, rôznymi doplnkami priblížila k ideálu s prihliadnutím k všeobecným zásadám zriaďovania učebni.

Tu je nutné spomenúť, z nesmierného množstva zásad a odporúčaní, aspoň niektoré najdôležitejšie zásady, ktoré sa v praxi buď často nedodržia, či sa im niekedy aj nevedomky v praxi nekladie veľká váha.

1. Stôl lektora sa v minulosti dával mimo osi, do prednej časti miestnosti, mimo stred, kde dominovala tabuľa. Samozrejme, umiestnený bol na druhej strane než boli vstupné dvere. V súčasných moderných podmienkach vybavenia škôl sa už umiestnenie katedry prispôsobuje umiestneniu nielen tabule, ale aj moderných zobrazovačov či projekčných plôch. Je ideálne, ak dvere má inštruktor po ľavej ruke, lebo tá je stvorená storočia na náznak gesta, víťanie, prizývanie, pokyny, aby bola pravá odľahčená. V pravej bola často pripravená „trstenica“, v súčasnosti ju používame často pre prácu perom, laserovým ukazovátkom či na ovládanie myši a pod...
2. Veľmi moderným a efektným riešením sa javí pootočenie stola lektora vľavo o 45 stupňov, vo vzťahu k pozdĺžnej osi učebne, čím priestor získa na dynamike, lepšie tak lektor priestorovo „ovláda“ učebňu pohľadom.
3. Pravá ruka býva považovaná za výkonnú, prioritnú vo vzťahu k vykonávaniu rôznych činností. Samozrejme, treba tu brať v úvahu aj ľavorukosť niektorých jedincov v praktickom živote. Tabuľa sa má umiestniť vľavo od inštruktora. Nikdy nie za ním, či po pravej ruke, čím sa tak prirodzene vyhneme neprimeranému otáčaniu lektora do najnevhodnejšej pravej „otočky“ pred začatím písania! Prípadná nevyhnutná otočka musí byť minimalizovaná, aby sme otáčanie k žiakom chrbtom minimalizovali.